

Kvalitou spájame svet

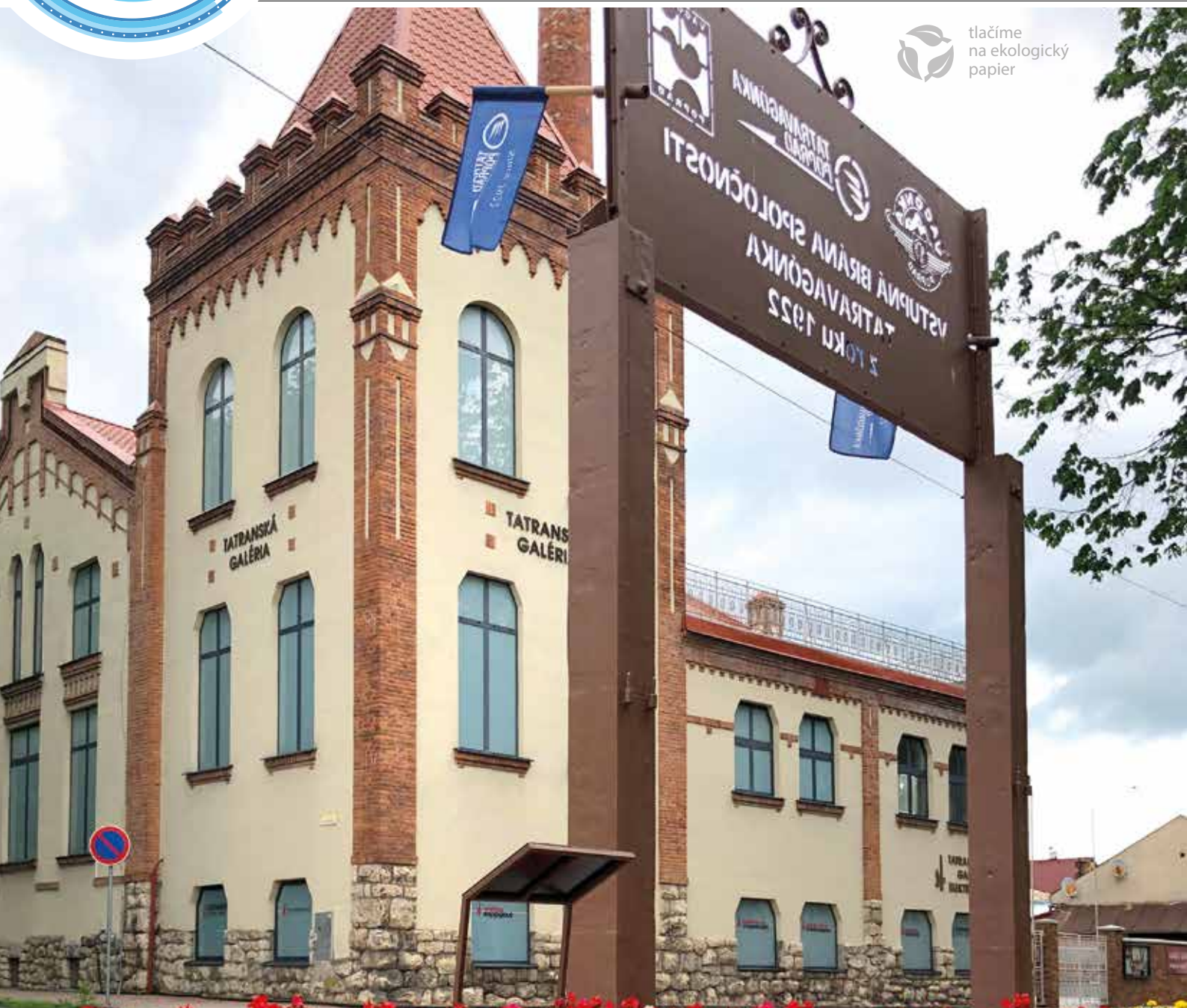
VAGONÁR

5/6
máj/jún
2020

Dvojmesačník zamestnancov spoločnosti TATRAVAGÓNKA Poprad • Ročník XIX. • vagonar@tatravagonka.sk

tlačíme
na ekologický
papier

- NOVÉ ZVÁRACIE PRACOVISKÁ NA BU2
- SKLAD NALOŽISKOVANÝCH DVOJKOLESÍ
- DO PRÁCE NA BICYKLI
- AUTOBUSOVÁ ZASTÁVKA „TVP KEŽMAROK“

ZVÁRACIE PRACOVISKÁ NA POZDĽŽNÍK A PRIEČNIK

Modernizácia je skvelá vec. Prináša nové pohľady na každú časť výrobného procesu, prináša uľahčenie práce, zrýchlenie procesov, skvalitnenie výstupov, úspory, a samozrejme, zlepšenie pracovného prostredia našich zamestnancov. Spoločnosť TATRAVAGÓNKA modernizuje vo veľkom, okrem veľkých plánov sú tu aj menšie, no nemenej dôležité investície. Z pohľadu zvárania prebehla v našej spoločnosti ďalšia modernizácia dvoch robotizovaných pracovísk - pracoviska na zváranie pozdĺžnikov a zváranie priečnikov podvozkov Y25.

Vybavenie pracovísk tvorí zvárací robot QIROX QRC 410-E s pracovným priestorom priemeru 5,1 m a výmenným systémom horáka. Výnimočnosťou týchto robotov je doplnená siedma os, čo značne zvyšuje rozsah pracovného priestoru. Samozrejmosťou je integrované zváracie rozhranie a softvér. Súčasťou pracoviska zvárania pozdĺžnika je dvojstaničné polohovadlo QR-WP-DH-TT

s horizontálnou výmenou staníc a dvomi polohovadlami s nosnosťou až 1000 kg a s otáčaním a vyklápaním. Pre zváranie priečnika je využitá pôvodná podvesná doprava.

Čo sa na daných pracoviskách deje?

Pri zváraní pozdĺžnika ide o spájanie hornej pásnice, stojiny pozdĺžnika a dolnej pásnice do jedného celku. Pri zváraní priečni-

ka robot spája dolnú pásnicu, stojinu a výstuhu. Na pracoviskách sa vykoná kompletne zváranie všetkých častí. Roboty dokážu presne vyhľadať začiatok zvaru a sledovať zvarovú plochu počas zvárania. Zároveň sú pracoviská navrhnuté tak, že majú možnosť nezávislého ručného ovládania polohovadiel, t. j. pri práci robota na stanici č. 1 má zamestnanec jednoduchú možnosť ľubovoľne polohovať

zvarenec na stanici č. 2. Výhodou modernizácie je vyššia kadencia kusov, zváranie pozdĺžnika teraz kompletne vykonáva robot (predtým koncové časti dokončoval človek). V blízkej budúcnosti sa uvažuje, že robot pre priečnik bude zvärať aj stojiny s krúžkom.

*Ing. Rastislav Magera
Úsek technickej prípravy výroby*

SKLAD NALOŽISKOVANÝCH DVOJKOLESÍ

Problematika uskladnenia naložiskovaných dvojkolesí je v poslednej dobe významnou témou najmä z kapacitných dôvodov. Nárast výroby vagónov ide ruka v ruku s nárastom počtu vyrobených podvozkov, a teda rastie

aj potreba naložiskovaných dvojkolesí. Diskusie s oddelením ÚTPV priniesli niekoľko návrhov na rozšírenie kapacity koľajiska pre tieto dvojkolesia. Z pohľadom logistiky i dostupnosti dvojkolesí pre potreby

montáže podvozkov na BU02 sa zdá byť najlepším návrhom vytvorenie koľajiska vedľa nového skladu podvozkov, čím bola vytvorená dodatočná kapacita pre uskladnenie 252 dvojkolesí. Týmto chcem poďakovať

oddeleniu ÚTPV, ako aj zástupcom BU02 za konštruktívnu debatu pri návrhu riešenia, ako aj za profesionálny prístup pri realizácii.

*Ing. Martin Osvald
manažér logistiky*

VEDEC ROKA SR 2019 23. ROČNÍK SÚŤAŽE

16. júna 2020 sa na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, za účasti významných osobností slovenskej vedy, techniky, vzdelávania a praxe, konalo slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže

Vedec roka SR 2019. Toto oceňovanie sa týkalo slovenských vedcov, technológov, inovátorov a osobností aktívnych v oblasti medzinárodných projektov a konalo sa pod záštitou prezidentky

Slovenskej republiky pani Zuzany Čaputovej. Dlhodobý úspech spoločnosti TATRAVAGÓNKA tkvie v jej inovačnej schopnosti, a preto sme pri takomto spoločenskom vyzdvihnutí najvýznam-

nejších osobností vedy a výskumu nemohli ako partner projektu chýbať.

Oceneným srdečne blahozeláme a prajeme ešte mnoho vedeckých počinov.

VÝZNAM INTERMODÁLNEJ PREPRAVY POČAS KORONAKRÍZY

Dôležitosť železnice sa počas svetovej pandémie koronavírusu opäť zvýraznila. V súčasnosti sme svedkami blokovania hraníc a rôznych reštrikcií pri voľnom pohybe tovaru po ceste. Napriek vysloveným garanciam vlád jednotlivých krajín o tom, ako pohyb tovaru nebude za žiadnych okolností blokovaný, vieme, že realita taká nie je. Súčasná koronakríza v Európe už zrejme doznieva, ale žijeme v krehkej dobe, v ktorej globálny charakter ekonomiky a s tým súvisiace prepravné praktiky môžu spôsobiť pri opakovanej alebo podobnej situácii výrazný domino efekt, ktorý výrazne oslabí rôzne elementárne zásobovacie kanály. Železnica takýto problém nepozná. Nákladné vlaky premávali bez výraznejších obmedzení a predstavovali istotu doručovania tovaru. Práve z tohto dôvodu sú prepravné produkty a riešenia TATRAVAGÓNKY jedinečné.

Z HISTÓRIE INTERMODÁLNEJ PREPRAVY
V mnohých prípadoch sa intermodálna preprava mylne označuje za najmladší druh prepravy, ale letný pohľad do histórie uvedie veci na pravú mieru. Svoj pôvod má totiž už v 18. storočí. Môžeme teda konštatovať, že svojím vznikom dokonca preskočila železničnú dopravu. Integrálnou súčasťou intermodálnej prepravy sú kontajnery alebo iný druh vymeniteľnej nadstavby. Tie boli používané na kanáli Bridgewater v Anglicku už od roku 1780. Išlo o drevené kontajnery, ktoré sa v prevažnej miere používali na prepravu uhlia. Samozrejme, v týchto prvopočiatoch išlo o veľmi jednoduché prepravné jednotky – k ich podstatnejšiemu vývoju došlo na začiatku 20. storočia a ten deter-

minoval rozvoj samotnej intermodálnej prepravy. Do značnej miery k nemu začalo dochádzať po I. svetovej vojne. Ich ozajstný boom nastal počas II. svetovej vojny, kedy boli kontajnery využívané na prevoz zbraní, streliva a vojenskej techniky. O intermodálnej preprave hovoríme vtedy, ak nákladné vozidlo, príves, náves s ťahačom alebo bez, výmenná nadstavba alebo spomínaný prepravný kontajner použije v počiatočnom alebo konečnom úseku prepravy cestu a na zostávajúcom úseku železnicu, vnútrozemskú vodnú, námornú alebo leteckú dopravu. Tento druh prepravy má svoje odnože a rôzne špecifiká. Tou najznámejšou a najpoužívanejšou je tzv. kombinovaná doprava, o ktorej hovoríme vtedy, ak je podiel prepravy po cestných komunikáci-

ách minimálny a väčšina prepravy prebieha po železnici alebo vode.

VÝVOJ INTERMODÁLNEJ PREPRAVY

Nás určite najviac zaujíma podiel železničnej prepravy, ku ktorej významným spôsobom prispieva naša spoločnosť resp. jej produkty. V súčasnom portfóliu a portfóliu nedávnej minulosti sa nachádzajú vozne, ktoré svojou dĺžkou a kompatibilitou dokážu prepravovať všetky druhy ISO kontajnerov a výmenných nadstavieb s dĺžkou od 20' (stôp) až do 45'. Z dôvodu zákaznických požiadaviek boli postupne vyvíjané kontajnerové vozne rôznej dĺžky, ktoré dokážu maximalizovať podmienku efektivity prepravy.

INTERMODAL NA VÝROBNÝCH LINKÁCH TVP

V súčasnosti sa v našej spoločnosti vyrábajú intermodálne a kontajnerové vozne až v šiestich výrobných linkách. Je vidieť, že náš podiel na rozvoji tohto segmentu je naozaj výrazný. Vzhľadom na to, že trhovú podiel našej produkcie je spomedzi európskych vagónových producentov najvyšší, patrí nám dokonca prvenstvo aj v zmysle príspevku ku intermodálnej preprave. Spomedzi štandardných kontajnerových vozňov najviac **vytváča typ Sggns** s ložnou dĺžkou 80', ktorý je charakteristický svojím bezklbovým riešením. Vhodný je na prepravu ľahkých kontajnerov resp. tovaru s nižšou hmotnosťou. Práve tieto prepravné riešenia sú typickým príkladom kombinovanej prepravy,

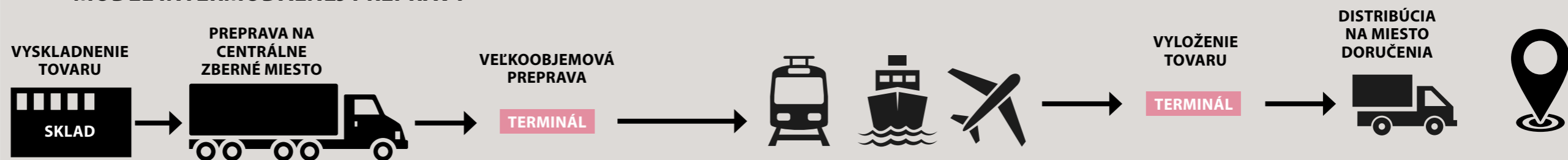
pretože za pomoci prepravných terminálov v námorných prístavoch je tovar vozený do zámorských destinácií. **Druhým príkladom** z našej produkcie sú vozne T3000e. Najčastejším prepravným artiklom sú v tomto prípade návesy nákladných automobilov. Ku intermodálnej forme prepravy dochádza na základe jednoduchej logiky. V zmysle platnej legislatívy sú na cestách isté formy obmedzenia, či už časové, priestorové, environmentálne alebo hmotnostné, ktoré zamedzujú včasnemu doručeniu tovaru konečnému zákazníkovi. Tu prichádza na pomoc železničný vozeň taškového typu T3000e, na ktorý je prostredníctvom žeriavu v prepravnom termináli preložený celý náves, ďalej putujúci naprieč Európou do prístavu alebo k ďalšiemu

cestnému prepravcovi. **INTERMODAL A EKOLÓGIA**
Súčasná situácia, kedy čoraz viac silnejú hlasy týkajúce sa zelenej prepravy, ešte viac podčiarkuje dôležitosť intermodálnych a kontajnerových vozňov. Železničná doprava je považovaná za menej škodlivú vo vzťahu k životnému prostrediu, a preto je cieľom Európskej únie dostať z cesty na koľajnice čo najviac tovaru. Plán do budúcnosti hovorí o 30% podiele železničnej prepravy nákladného tovaru. Ako prví z členských štátov EÚ začali na tejto stratégii pracovať naši severní susedia – Poľská republika, kde si tamojšie národné úrady vybavili pre súčasné štrukturálne obdobie samostatný operačný program, zameraný výlučne na

rozvoj intermodálnej prepravy v železničnom sektore a s tým spojené znižovanie negatívnych dopadov na životné prostredie. Program zahŕňa budovanie železničnej siete, terminálov, nákup nákladných železničných vozňov a lokomotív. Ako sme už informovali, významným dodávateľom koľajových vozidiel v rámci tohto operačného programu je práve naša spoločnosť. Môžeme teda konštatovať, že sa významne podieľame na znižovaní negatívnych dopadov dopravy na životné prostredie a takýmto spôsobom prispievame ku krajšej budúcnosti našej planéty.

Ing. Branislav Toporcer
Úsek predaja

MODEL INTERMODÁLNEJ PREPRAVY

NOVÉ SCHVAĽOVANIE NÁKLADNÝCH VOZŇOV

Prvú informáciu o novom schvaľovacom procese sme Vám priniesli na stránkach časopisu Vagonár v čísle 9/10 2019. Tu ste sa v krátkosti mohli dozvedieť o novej legislatíve, ktorá je pre schvaľovanie a následné uvedenie do prevádzky záväzná. Na pripomenutie, hlavným zámerom bolo zníženie nákladov a skrátenie doby trvania.

Z legislatívy:

S cieľom prispieť k dobudovaniu jednotného európskeho železničného priestoru, znížiť náklady na postupy vydávania povolení, skrátiť ich trvanie a zároveň zvýšiť bezpečnosť železníc je potrebné zjednodušiť postupy vydávania povolení a harmonizovať ich na úrovni Únie.

V železničnom regulačnom rámci na úrovni Únie a na úrovni členských štátov by sa mali stanoviť jednoznačné úlohy a zodpovednosti za zabezpečenie súladu s predpismi o bezpečnosti, zdraví a o ochrane spotrebiteľa, ktoré sa uplatňujú na železničné siete. Táto smernica by nemala viesť k zníženiu úrovne bezpečnosti ani k zvýšeniu nákladov v železničnom systéme Únie. Na tento účel by mali Železničná agentúra Európskej únie (ďalej len „agentúra“) zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) a vnútroštátne bezpečnostné orgány v plnej miere prijať zodpovednosť za povolenia, ktoré vydávajú.

Agentúra vydáva povolenia na uvedenie

vozidla na trh pre tie vozidlá, ktorých oblasť použitia sa nachádza v jednom alebo viacerých štátoch:

- posúdi úplnosť, relevantnosť a ucelenosť podkladov žiadosti - do 1 mesiaca potvrdí alebo požiadava o doplňujúce informácie a stanoví termín na predloženie,
- postúpi podklady vnútroštátnym národným bezpečnostným agentúram tzv. NSA, ktorých sa týka zamýšľaná oblasť použitia, pre posúdenie úplnosti, relevantnosti a ucelenosti, predovšetkým z pohľadu technickej kompatibility vozidla so sieťou,
- zohľadní vyššie uvedené posúdenia a najneskôr do 4 mesiacov od doručenia všetkých príslušných informácií vydá rozhodnutie.

Čas potrebný pre vydanie rozhodnutia agentúrou môže trvať 5 mesiacov a viac. Pred registráciou vozňov je potrebné pre každý jeden vyrobený vozeň získať povolenie v zhode s typom, ktoré ERA vydá v lehote 1 mesiaca. Sumárne, zákonná lehota pre získanie

schválení potrebných pre uvedenie vozňa do prevádzky predstavuje lehotu 6 mesiacov a viac. V prípade výhrad sa môže lehota ešte predĺžiť. Doteraz sme tento proces zvládali v priemernom čase 2 mesiace.

Aké sú naše praktické skúsenosti z prijatia novej legislatívy?

Tatravagónka naberá prvé skúsenosti s novozavedeným schvaľovacím procesom pri Železničnej agentúre Európskej únie (ERA – European Union Agency for Railways). Doposiaľ bolo získané prvé schválenie typu nákladného vozňa. Jednalo sa o tzv. „obnovené povolenie typu“ v zmysle č. 14 (1) b Vykonávacieho nariadenia komisie (EÚ) č. 2018/545.

Okrem uvedeného typu schválenia ERA stanovila ešte ďalšie 4 kategórie žiadosti schválenia koľajového vozidla:

- rozšírená oblasť použitia,
- nové povolenie,
- povolenie v zhode s typom.

V prípade tejto žiadosti šlo o schválenie kontajnerového vozňa Sggn(s) 60'. Vozeň bol už v minulosti schválený, a to vo viacerých krajinách. Typ vozňa bol rovnako už zapísaný v zozname schválených typov koľajových vozidiel tzv. ERATV. Medzičasom bola aktualizovaná legislatíva v zmysle vydania aktualizácií technických špecifikácií interoperability (TSI). Napriek tomu, že vozne daného typu sú viac rokov bezporuchovo v prevádzke a že v konštrukcii vozňa nenastali žiadne zmeny, ERA vyžiadala v zmysle medzičasom aktualizovanej legislatívy podanie žiadosti o obnovenie schválenia typu vozňa. Pre toto takpovediac formálne posúdenie aplikovania aktualizácie legislatívy si ERA vyhradila plný čas pre posúdenie.

Uvedená skúsenosť potvrdila naše predpoklady, že vyladenie nového procesu schvaľovania nebude tak jednoduché, ako bolo

ešte pred samotným zavedením 4. Železničného balíčka mnohými firmami prezentované.

Naša skúsenosť nie je jedinou, stala sa žiaľ bežnou praxou všetkých žiadateľov. Stupňujúci sa tlak a kritika výrobcov nákladných vozňov viedli k vyžiadaniu si oficiálneho stretnutia so zástupcami ERA. Stretnutie bolo organizované spoločne za všetkých žiadateľov, výrobcov nákladných vozňov prostredníctvom UIP (INTERNATIONAL UNION OF WAGON KEEPERS).

Cieľom stretnutia priamo v centrále ERA vo Valenciennes, 25. februára 2020 bolo diskutovanie o problémoch, ktoré vznikajú zavedením nového schvaľovacieho procesu na strane žiadateľov. Téma je vážna a má dopad na celý sektor. V prípade menších výrobcov nadobúda až existenčné rozmery. Na stretnutí odzneli prezentácie zástupcov agentúry a rovnako spoločná prezentácia zo strany žiadateľov. Prezentácie boli doplnené živou diskusiou všetkých zúčastnených. Napriek snahe o konštruktívne riešenie objektívnych problémov spôsobených zmenami v schvaľovacom procese, výrazné zlepšenie situácie z dôvodu aktuálneho pre-

ťaženia pracovníkov ERA nemôžeme nateraz očakávať. Výhrady žiadateľov k schváleniu novozavedeného schvaľovacieho procesu voči zaužívanej praxi možno zhrnúť v dvoch atribútoch: 1. Predĺžil sa čas potrebný na získanie schválenia a 2. Zvýšili sa náklady na získanie schválenia. Samozrejme, keď sa na problematiku pozeráme očami Vagonára, oboje konštatovania sú v priamom rozpore s cieľom deklarovaným v samotnom nariadení.

Okrem iného, významnou zmenou je taktiež nová požiadavka, ešte pred samotným uvedením vozňa do prevádzky a jeho registráciou získať pre každý jeden

vyrobený vozeň povolenie v zhode s typom tzv. Vehicle authorisation for placing on the market. Žiadosť sa podáva až pre vyrobené vozne, pričom táto skutočnosť komplikuje plynulosť expedície vyrobených vozňov a je problematická predovšetkým pre cisternové vozne, ktoré sa pre účely tejto žiadosti považujú za vyrobené až po finálnej prebierke a vystavení príslušných dokladov od subjektu povereného prebierkami cisterny vozňa v zmysle požiadaviek Poriadku pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečných tovarov (RID). Okrem početných žiadostí, ktoré sú priebežne podávané pre samotné výrobné dávky jednotlivých typov už schválených nákladných vozňov, má Tatravagónka pri agentúre podané ďalšie paralelne bežiace žiadosti pre získanie prvého povolenia schválenia typu pre novo vyvíjané nákladné vozne. Všetci si prajeme, aby sa schvaľovací proces čo najskôr znormalizoval a rýchlo dostal do tých správnych koľají.

Ing. Marián Moravčík, Ph.D.
hlavný konštruktér spoločnosti

VEDELI STE, ŽE...

Predchodca dnešného Sammsu

- sa nazýval Pxx a radí sa medzi jedny z prvých trojnápravových vozňov tohto typu v portfóliu TVP,
- s jeho výrobou začala v roku 1950 Vagónka Česká Lípa, v 1952 sa presunula do Vagónky Studénka a od roku 1957 sa vyrábala už v Poprade,
- slúžil primárne na prevoz ťažkého materiálu

(slúžiaceho na obnovu vojnou zničenej krajiny), bojovej techniky a ťažkých dopravných prostriedkov, ktorých preprava dvojnápravovými vozňami nebola možná,

- disponoval spúšťacím zariadením, ktoré po vyviazaní jedného z podvozkov umožnilo vytvorenie čelnej nájazdovej rampy pre

tanky. Zariadenie fungovalo tak, že vozidlo stojace na vozni sa presunulo na protiahlú stranu, kde sa vyvážoval podvozok. Tým došlo k odľahčeniu časti vozňa, ktorá bola zdvihákmi následne prizdvihnutá a podvozok bol vysunutý. Zdviháky mali vyvedené ovládanie na krajný pozdĺžnik. Ich ovládaním sa vysúva-

la podpera, ktorá sa oprela o temeno koľaje a potom sa vozeň opatrne spustil. Cez takto spustený vozeň mohli byť následne vyložené prepravované vozidlá;

- posledný údaj o evidencii piatich takýchto vozňov je z roku 2004 vo vlastníctve ČSD.

foto: Ing. V. Hranoš (https://www.parostroj.net/katalog/nv/clanky/Sammp/Pxx_3.jpg)

Dnešný Samms

- má vyššiu nosnosť o 24,6 t vďaka zvýšenému nápravovému zaťaženiu o 4,4 t na nápravu a pevnejšej konštrukcii,
- dosahuje vyššiu maximálnu rýchlosť o 40 km/h (120 km/h),
- rôzne nadstavby umožňujú vagónom tohto typu efektívne previezť rôznorodý sortiment,
- vďaka odklopným pod-

valom integrovaným do podlahy, ktoré neprečnievajú cez jej úroveň vytvoriť podložku pre náklad vo výške 70 mm nad podlahou vozňa,

- zlepšením dostupnosti manipulačnej techniky sa pri konštrukcii upustilo od využívania spúšťacieho zariadenia a vyvážovania podvozkov.

VEDOMOSTNO-TIPOVACIA SÚŤAŽ

Akým netradičným spôsobom sa vyrábali nádrže na prepravu cementu tzv. „cibule“ v minulosti?

Odpovede zasielajte do 24. 8. 2020 na vagonar@tatravagonka.sk. Výherca získa odmenu.

NOVINKY ZO SVETA ŽELEZNICE

NAŠI ZÁKAZNÍCI NAPREDUJÚ

Dňa 25. 3. 2020 dozorná rada poľského prepravného operátora PKP Cargo dala súhlas na vznik záväzku uzavretím zmluvy o pôžičke s Európskou investičnou bankou (EIB). Na základe neho bude môcť PKP čerpať investičnú pôžičku v maximálnej možnej výške 200 mil. EUR, ktoré budú určené na financovanie a/alebo refinancovanie investičného plánu. Nové investície spoločnosti PKP budú v budúcnosti pochopiteľne zahŕňať aj nákup nových nákladných koľajových vozidiel. Dôležitým kritériom pri rozhodovaní sa o budúcom dodávateľovi vozňov bude s určitou kvalitou súčasných dodávok. Tie do značnej miery zabezpečuje spoločnosť TATRAVAGÓNKA, a. s. Podľa správy od Duisport, prevádzkovateľa nákladnej prepravy v prístave v Duisburgu, objem nákladnej prepravy z Číny opätovne dosiahol úroveň pred krízou zapríčinenou koronavírusom. Približne 35 až 40 nákladných vlakov prichádza do prístavu každý týždeň. Vzhľadom na to, že čínska

provincia Hubei už nie je uzavretá, prevádzka nákladnej prepravy do mesta Wuhan je opätovne spustená. Výsledkom toho je, že objem prepravovaného tovaru sa za posledné dni výrazne zvýšil.

Napriek pandémie koronavírusu, sektor intermodálnej prepravy prevádzkuje svoje služby počas prvého štvrtroka 2020 v relatívne dobrej kondícii v porovnaní s výkonom v poslednom štvrtroku 2019. Štvrtročná správa o výkonnosti, ktorú vypracovala Medzinárodná únia spoločností kombinovanej dopravy cesta - železnica (UIRR), vykazuje mierne pozitívne medziročné výsledky v dvoch po sebe nasledujúcich štvrtrokoch poklesu. Napriek tomu sa predpokladá, že nepriaznivé ekonomické dopady prerušenia európskeho hospodárstva súvisiaceho s pandemiou budú mať výrazný vplyv aj na intermodálnu prepravu. Vzhľadom na tento fakt boli v jednotlivých krajinách zavedené osobitné podporné programy pre prevádzkovateľov intermodálnej prepravy.

KONKURENCIA NESPÍ

Ruský výrobca koľajových vozidiel PK Transportnye Systemy (PK TS) plánuje vyrobiť prvé ľahké koľajové vozidlo (LRV) vyrobené z hliníka v Rusku. Tie budú vyrobené v závode v Tveri a konečná montáž sa uskutoční v petrohradskom závode. V roku 2019 PK TS investovalo viac ako 12 mil. EUR do zvýšenia kapacity vo fabrike, ktorá dokáže ročne vyrobiť viac ako 150 vozňov a 450 podvozkov. Nové kostry pre hliníkové vozne sú založené na koncepte typu M-Vityaz a ich životnosť sa výrazne predĺži – vďaka absencii ocele si kostry udržia svoj tvar po desaťročia. Tento fakt výrazne zníži náklady na údržbu. Na druhej strane, životnosť a odolnosť voči korózii hliníka umožňujú recykláciu vozňov po 30 rokoch ich užívania. Zároveň trhovú hodno-

ta hliníka predpokladá udržať vysokú hodnotu vozňov aj na konci ich prevádzky.

TECHNICKÉ ZAUJÍMAVOSTI ZO SVETA ŽELEZNICE

Francúzsky železničný technologický dodávateľ ALSTOM a verejný prevádzkovateľ prepravy so sídlom v Hamburgu úspešne odštartovali komerčnú prevádzku Hesop systému zhodnocovania energie. Systém zhodnocuje energiu brzdenia z vlakov a poskytuje ju na opätovné použitie v železničnej sieti. Hesop bol inštalovaný v stanici Rauhes Haus linky metra U2 v Hamburgu. Systém presmeruje 99% zhodnotenej brzdovej energie pre použitie v stanici a vracia prebytočnú energiu do siete.

Ing. Branislav Toporcer
Úsek predaja

Foto: Zdroj internet

SUPERMARIO

ZASTÁVKA „TVP KEŽMAROK“

Vedenie spoločnosti dlhodobo vníma potrebu výstavby autobusovej zastávky pri semaforoch na ceste do Kežmarku, kde sa v nepriaznivom počasí nie je kam schovať. Bohužiaľ, pozemok nepatrí našej spoločnosti, zastávku teda nemáme možnosť vybudovať, a preto sme sa dlhodobo snažili hľadať iné riešenia. V januári tohto roka sme konečne dostali pozitívne správy, ktoré potvrdili výstavbu zastávky v mesiaci marec 2020. S poľutovaním však dnes môžeme konštatovať, že hoc sme boli blízko cieľa, musíme byť ešte trpezliví a na úkryt pred nepriazňou počasia si musia kolegovia, nielen z Kežmarku, ešte počkať. Korona ovplyvnila aj túto oblasť života a výhľady na realizáciu sa posúvajú na začiatok roka 2021.

UPOZORNENIE VÝPLATNÉ PÁSKY

LÚČIME SA S PAPIEROVOU VÝPLATNOU PÁSKOU

V mesiaci júl dostanete do rúk poslednú výplatnú pásku v papierovej forme za mesiac jún. Veríme, že ste už kontaktovali mzdovú učtáreň a zaregistrovali svoju e-mailovú adresu na doručenie elektronickej výplatnej pásky.

SUPERMARIO 2019

Situácia opäť umožnila stretnúť sa a poďakovať Vám - kolegom, ktorí svojim zodpovedným prístupom prispievate k nižšej pracovnej úrazovosti na svojom pracovisku. Prvenstvo v prvom kvartáli získalo až 287 kolegov z Popradu (BU 2, ÚTPV) a Trebišova. Radi by sme vymenovali každého z Vás, no veríme, že osobné poďakovanie a podanie ruky od vedenia spoločnosti umocnilo Váš pocit dôležitosti pre bezpečnosť každého z nás.

Ako sme Vás informovali už v minulom čísle, po vyhodnotení výsledkov za predošlý rok môžeme udeliť titul **SUPERMARIO 2019 37 kolegom zo strediska 4310, 4390 a zamestnancom ÚRK**. Ostatným tímom budeme držať prsty, aby pri najbližšom hodnotení zabojovali o najlepší výsledok.

BLAHOŽELÁME A ĎAKUJEME ZA BEZPEČNOSŤ NA VAŠOM PRACOVISKU!

kolektív BU2

kolektív prípravkárne

kolektív prevádzkarne Trebišov

BUDUJEME, INOVUJEME RENOVUJEME

Za mnohé roky svojej slávy síce status „pamiatka“ nedostala a ani sa z nej nestal architektonický skvost, avšak dobre slúžila svojmu účelu. Deväť rokov opustená, kvetmi a voňavou bazou obrastená „Acetylenka“ bude musieť uvoľniť priestor v záujme ďalšieho rozvoja. Lúčime sa s týmto pohľadom a ďakujeme.

Rozkopané chodníky nie sú nič príjemné, avšak za účelom zvýšenia našej protipožiarnej bezpečnosti akceptovateľné. Zvýšte aj Vašu pozornosť pri ich míňaní.

Hospodárnejšie nakladanie s elektrickou energiou umožní nová trafostanica 110/22 kV, ktorá vyrastá neďaleko šrotového hospodárstva.

Pracovníci prípravkárne sa tešia z novej podlahy, ktorá sa mení v niekoľkých etapách. Posledná časť sa dočká výmeny už v najbližších týždňoch. Zároveň im pribudol nový portálový žeriav, ktorý značne uľahčí manipuláciu s materiálom a prípravkami.

Našu údržbu nevykoľaja ani potrebné opravy „vykoľajených“ nárazníkov....

CESTA ÚSPEŠNÉHO VAGONÁRA ČASŤ 3. ANDREA ROVŇANOVÁ

ROZHOVOR

Slovo kariéra je z francúzštiny, kde slovo carrière znamená cesta. Cesta, ktorá má svoje úskalía, odbočky, stúpania, klesania i kruhové objazdy, ale vždy by mala viesť správnym smerom. Nieкто nemá ambície pre profesijný rast, nieкто na sebe musí tvrdo pracovať a iný sa narodí ako „dieťa šťasteny“. My Vám chceme priniesť príbehy zamestnancov, ktorí nie sú „manažérmi od stola“, ale sú to ľudia, ktorí si prešli svojou „vagonárskou“ cestou k úspechu.

Aká bola Tvoja cesta na pozíciu riaditeľky Úseku nákupu?

Do Tatravagónky som nastúpila v roku 2002 na pozíciu nákupcu - referent ako absolventka vysokej školy. Nemala som žiadne skúsenosti, prax, ale čo som mala bola motivácia, chuť učiť sa a kolegov, ktorí ma zasvätili do práce nákupcu, ale aj do procesov vo firme. Na začiatku môjho pôsobenia vo firme sa ma ujala pani Matúšová (nákupné zručnosti), pán Smrek (procesy a systémy na nákupe), a keďže som začala s nákupom náterových hmôt, do tejto alchymie ma uviedol a bol mi veľkou oporou pán Slivka.

Čo bolo Tvojou motiváciou k profesijnému postupu?

Na začiatku som nevníkala svoje pôsobenie v spoločnosti ako možnosť profesionálneho rastu. Mojou motiváciou bolo odvieť prácu najlepšie, ako som vedela a to bolo aj mojím hnačím motorom. Neúspech nákupcu dokáže zásadným spôsobom ovplyvniť

výsledky celej spoločnosti, či už neplnením plánu, alebo cez ekonomické ukazovatele. S pocitom tejto „tarchy“ zaspávam a vstávam každý deň. **Ktoré z „povýšení“ si ceníš najviac a z ktorého si sa najviac tešila?**

Jednoznačne ma prekvapila, ale aj zaskočila ponuka na pozíciu vedúcej oddelenia nákupu subdodávok. Vtedy som si prvýkrát uvedomila, že výsledky mojej práce si všimli moji nadriadení a to ma veľmi potešilo. S tým prišla ďalšia motivácia, ale aj pocit ešte väčšej zodpovednosti.

Boli aj chvíle, kedy si pomýšľala nad zmenou zamestnania?

Áno boli, predovšetkým z dôvodu mojej zvedavosti, ako procesy fungujú v iných firmách. To si však kompenzujem poznatkami a informáciami aj od našich dodávateľov. Pracovať v stabilnej firme a byť súčasťou tímu v spoločnosti, ktorá je európskym lídrom je dostatočný dôvod, ktorý hovorí v prospech Tatravagónky.

Mala si aj „vzor“ šéfa, teda svojho nadriadeného, na ktorého rada spomínaš a ktorý Ťa na tvojej „kariéernej ceste“ ovplyvnil?

Počas môjho pôsobenia v TVP ma ovplyvnilo veľa kolegov a mala som šťastie, že vždy som sa mala od koho učiť, na koho sa obrátiť a tak je tomu aj doteraz. Sila a úspech Tatravagónky je v jej zamestnancoch. A mňa veľmi teší, že aj dnes sú tu kolegovia, od ktorých sa môžeme učiť a tí zas neváhajú odovzdávať svoje skúsenosti. **Chceš niečo odkázať svojim kolegom?**

Vždy tvrdím, že úspech manažéra je úspechom tímu a ja som v tomto prípade „dieťa šťasteny“, pretože sa mi podarilo vybudovať skvelý tím, ktorému sa aj touto cestou chcem poďakovať za ich prácu. Teší ma, keď funguje spolupráca medzi úsekmi, keď sa navzájom vieme podporiť, poradiť si a spoločne riešiť rôzne situácie.

Ďakujeme za rozhovor.

HODNOTY SPOLOČNOSTI

HODNOTY NAŠEJ SPOLOČNOSTI SÚ JASNE DANÉ. NIE JE PODSTATNÉ, KDE VŠADE SÚ NAPÍSANÉ, ČI SÚ VYRYTÉ DO STIEN ALEBO ICH NÁJDETE NA ZADNEJ STRANE VAGONÁRA. TO, ČO IM DÁVA NAOZAJSTNÚ VÝPOVEDNÚ SILU A VÁŽNOSŤ JE PRÁVE SPRÁVANIE SA NÁS VŠETKÝCH. HODNOTY NEPOTREBUJE FIRMA, ALE POTREBUJEME ICH MY VŠETCI, PRETOŽE BEZ NICH TO JEDNODUCHO NEJDE. PRI IDENTIFIKOVANÍ CHÝB MNOHÍ RADI POUŽÍVAJÚ SLOVÍČKO „ALIBIZMUS“, AVŠAK UVEDOMUJEME SI, ŽE NAŠA ZODPOVEDNOSŤ OVPLYVŇUJE ZODPOVEDNOSŤ ZA VÝSLEDOK NIEKOHO INÉHO A NA KONCI DŇA ZA VÝSLEDOK NÁS VŠETKÝCH?

LUBOMÍR DRAVECKÝ
STROJNÝ ZÁMOČNÍK

„Moja zodpovednosť kráča ruka v ruku so zodpovednosťou konštruktéra (prichádza p. Podolinský, konštruktér prípravkov.) On je hlava a ja som ruky, on nakreslí, ja vyrobím.“

Zľava
P. ORDZOVENSKÝ, P. SÝKORA, P. ŠUTÁK
KOLEGOVIA ZO STROJNEJ ÚDRŽBY

„Zodpovedný prístup našich kolegov k bežnej údržbe stroja ovplyvňuje intenzitu a náročnosť našich zásahov. Často opravujeme stroje, ktoré majú za sebou už nejaký rok a vyžadujú si viac pozornosti a zodpovedného prístupu.“

ROMAN TŔKŔLY,
MANAŽÉR KVALITY

Každý by sa rád choval zodpovedne, avšak logickým vyústením tejto hodnoty je plnenie si povinností a pre mňa to predstavuje zastaviť proces, ak identifikujem chybu. Byť zodpovedný znamená jasne prehovoriť, keď je to v tej chvíli potrebné, dokonca aj keď je to nepríjemné alebo nepopulárne. Zodpovednosť je tmeľom, ktorý drží naše životy pokope. Bez nej by sme sa točili každý zvlášť a spadli by sme do chaosu.

ČO PRE VÁS ZNAMENÁ HODNOTA ZODPOVEDNOSŤ

FRANTIŠEK TKAČIK
MONTÁŽ DIELCOV

Ani pár mesiacov pred odchodom do dôchodku nestráca na zodpovednom prístupe. „Pre mňa je mimoriadne dôležitá logistika. Pri včasnom doručení dielcov mám dostatočný priestor na svoju prácu a jej kontrolu.“

JÁN HUDÁK
OBRÁBAČ

„Vo veľkej miere úspech mojej práce ovplyvňuje výstupná kontrola BU1, ktorá mi dodáva dielce, strojná údržba udržiavaním strojov v bezchybnom stave a zvyšok je už iba v mojich rukách. Každý musí pristupovať k svojej práci zodpovedne, avšak je aj mimoriadne dôležité, aby aj spoločnosť na to vytvárala podmienky.“

PETER POLAKOVIČ
ZVÁRAČ

„Venujem sa opravám zvarov po robotickom zvaraní a výsledok mojej práce je iba moja zodpovednosť.“

TATRAVAGÓNKA POMÁHA REGIÓNU

PO DAROVANÍ RÚŠOK A OCHRANNÝCH OBLEKOV NEMOCNICI POPRAD SPOLOČNOSŤ TATRAVAGÓNKA NAĎALEJ PODPORUJE REGIÓNU V BOJI PROTI KORONAVÍRUSU.

Predstavenstvo spoločnosti sa rozhodlo venovať Mestu Poprad dar vo výške 12 000 € na zakúpenie ochranných pomôcok a potrebného vybavenia pre všetkých zamestnancov pôsobiacich v sociálnych službách.

„Myslím, že je na mieste vyjadriť veľké poďakovanie všetkým pracovníkom, ktorí sú denne vystavení obrovskému tlaku na úkor vlastného zdravia a komfortu. Je povinnosťou každého z nás, aby sme im na tento boj vytvorili v rámci svojich možností čo najlepšie podmienky.“ uviedol predseda predstavenstva Ing. Alexej Beljajev.

„Ako podnikateľ však musím vyzdvihnúť aj

„ekonomickú“ obeť, ktorú prinášajú drobní podnikatelia a mnohé firmy. Títo ľudia ostali zo dňa na deň bez príjmu v záujme zachovania zdravia nás všetkých. Na strane druhej, všetci pracujúci sa denne vystavujú riziku nákazy, za čo im tiež právom patrí uznanie. Mimoriadne si cením zodpovedný prístup nielen Popradčanov, ale aj pracovníkov našej spoločnosti TATRAVAGÓNKA, ktorí zodpovedne a trpezlivo, rešpektujúc všetky obmedzenia, denne pomáhajú realizovať výrobné plány našej spoločnosti.“ dodal Beljajev.

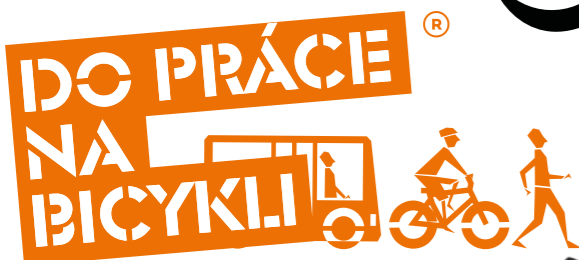

Ušetríme opäť STOVKY kilogramov CO²?

V týchto dňoch prebieha na Slovensku registrácia do kampane „Do práce na bicykli 2020“, do ktorej sa môžu zapojiť aj zamestnanci našej spoločnosti. Princíp súťaže je jednoduchý – dochádzať počas septembra do práce na bicykli, čím človek podporí myšlienku ekologickej, zdravej a finančne výhodnej dopravy do zamestnania – minulý rok sa do súťaže zaregistrovalo takmer 13 tisíc ľudí! Zároveň budú registrovaní zamestnanci súťažiť o viaceré zaujímavé ceny, podporia svoje mesto v celoslovenskej súťaži samospráv, a najmä – urobia niečo pre svoje zdravie. Vagonárske tímy ako Cyklovagonári, Vagonpedaľari, Dream team, Tatry ECO riders minulý rok svojou jazdou do práce na bicykli ušetrili stovky kg CO², konkrétne 334,22 a umiestnili sa na 165. mieste v rámci celej SR.

Sadni na bicykel a zachráň svet!

CELOSLOVENSKÁ SÚŤAŽ

REGISTRUJTE SA NA

www.dopracenabicykli.eu
od 01.03. do 07.09.2020

Národná kampaň pre podporu environmentálnych druhov dopravy v našich mestách.

Chceli by sme Vás preto vyzvať k pokoreniu tohto vagonárskeho rekordu a ponúknuť možnosť účasti v kampani. Registrácia 2- až 4-členných tímov, ktoré môžete vytvárať podľa vlastného uváženia spolu s kolegami, je možná najneskôr do 7. septembra na vagonar@tat-ravagonka.sk. Vagonárske tímy ocení aj vedenie našej spoločnosti.

Hoci je súťaž najmä o bicyklovaní, môžu sa do nej zapojiť aj zamestnanci dochádzajúci do práce verejnou dopravou alebo pešo. Tí takisto zabojujú o zaujímavé ceny, zistia, koľko kg CO² svojim ekologickým spôsobom dopravy do práce v porovnaní s cestou autom ušetrili a pomôžu tiež vylepšiť celkové štatistiky našej spoločnosti a mesta.

Viac informácií nájdete na stránke www.dopracenabicykli.eu, prípadne kontaktujte oddelenie marketingu **0918 735 052**.

1. ČASŤ PERIODICKÉHO AUDITU JE ZA NAMI

V snahe obhájiť platnosť certifikátov nášho systému manažérstva kvality podľa noriem ISO 9001:2015 a ISO/TS 22163:2017 (IRIS REV. 03) sa v dňoch **20. - 22. 5. 2020 uskutočnila 1. časť periodického auditu. Účelom auditu po roku od prvej certifikácie bolo preveriť, či systém riadenia stále spĺňa požiadavky.**

Prvá časť je za nami, no na jeseň nás

čaká druhá časť, ktorá bude rozhodujúca pre celkový výsledok auditu a potvrdenie platnosti certifikátov. Ťažšie ako certifikát získať je ho potvrdiť, pretože to znamená neustále sa zlepšovať. Ak si nebudeme vedomí osobnej zodpovednosti za našu prácu a nebudeme znášať aj dôsledky nekvality, nikdy svet nezlepšime. Henry Ford, americký vynálezca, priemyselník a priekopník

v automobilovom priemysle, tvrdil: „Kvalita znamená robiť to dobre aj vtedy, keď sa nikto nepozera.“ Zamyšlime sa, či sme urobili všetko, čo sa dalo, a to aj vtedy, keď sa nik (auditor či nadriadený) nepozeral. Do jesene máme čas a priestor na (menšie či väčšie) zlepšenia.

Marcela Kovalová
koordinátor SMK

POMÁHAME VRÁTIŤ BOBINU SPÄŤ NA KOLAJE

Dovoľujeme si Vám predstaviť tím nadšencov železničnej techniky a histórie, ktorí sa snažia o opravu historického elektrického rušňa z roku 1957 tzv. BOBINA. Aj vďaka našej podpore sa táto ikona „štrbskej rampy“ (trať Liptovský Mikuláš – Spišská Nová Ves) bude môcť čoskoro vrátiť na podtatranské trate.

Naša historická vstupná brána „rozkvitla“. Pribudli nové popisné tabule, vlajky a v objatí kvetov robí radosť nám všetkým.

Koľkokrát míňame našu ASO linku, toľkokrát je tam ukážkový poriadok, a to si rozhodne zaslúži palec hore.

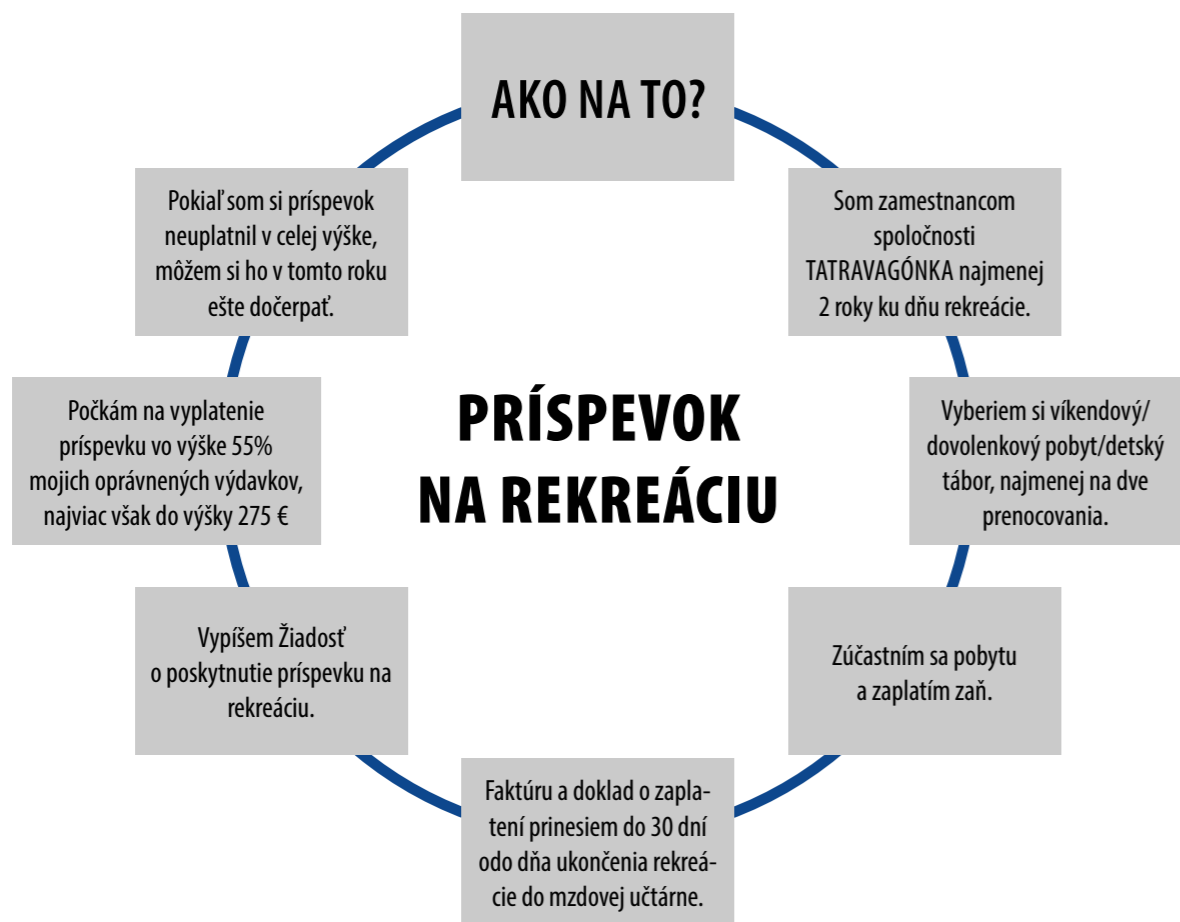

REKREAČNÉ POUKAZY

Máme za sebou náročné obdobie plné opatrení, zákazov a odporúčaní, o ktoré sa postaral koronavírus COVID-19. Napriek zlepšujúcej sa situácii budú mnohí z nás prehodnocovať cestovanie do zahraničia počas letných mesiacov. Ak si však zvolíme dovolenku na Slovensku,

budeme mimoriadne prospešní pre našu oslabenú ekonomiku. **Práve príspevok na rekreáciu od zamestnávateľa je zaujímavým krokom na podporu tuzemského cestovného ruchu, preto ho neváhajme využiť.**

koléktiv ULRZ

MOJE PRÁZDNINY

Všetky vrabce čvrikajú, že prázdniny prichádzajú, s nimi veľká zábava, Vagonár Vás nabáda. Napíš, odfoť, nakresli, čo prázdniny priniesli. My to radi uvidíme a vo Vagonári víťaza odmeníme.

Posielajte na: vagonar@tatravagonka.sk, alebo vhadzujte do schránok na vstupných bránach do spoločnosti **do konca augusta 2020.**

Dlho sme hľadali meno pre našu lokomotívku, ktorá ťahá vlačik rébusov, maľovaniék a úloh pre vás, vagonárske detičky. Nenašli sme to „pravé“, preto sme sa rozhodli ponechať tejto lokomotívke meno, akým ju častujú naši posunovači: „Jašterička“. „Meno vzniklo pomerne jednoducho. Jašterička sa používalo pomerne často a všade. Aj naši českí kolegovia posunovači nazývajú lokomotívu „Ještěrka“, navyše aj rozmerovo je menšia ako jej kolegyne.“ Prezradil nám pán Andrej Gancarčík (na foto v strede), ktorý sa o ňu s láskou stará a ktorý sa zásadným spôsobom pričínal o obnovu tejto 42-ročnej dámy.

Hádanky

Ktoré rohy jedávame? (lyhojɔ)

Stále myslí na hostinku, na oriešky, na slaninku. Veľmi sa však bojí mačky, nechce s ňou mať opletačky.

Čo je to? (sɣw)

Mám takého ježka, ktorý nevie bežkať. Keby ste ho zdvihli, pichli by vás ihly.

Čo je to? (kaktus)

Má to rohy aj bradu, chráni si pred ňou záhradu.

Čo je to? (koza)

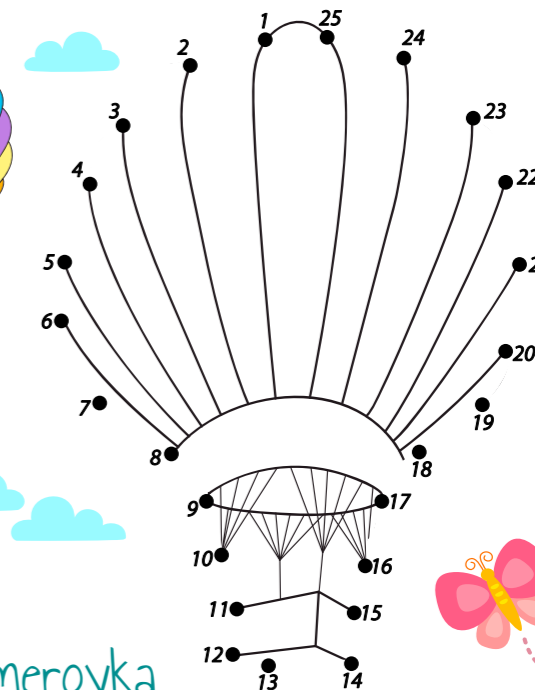
Dobre skáče, pláva, kváka, páči sa jej každá mláka.

Keď bociť-na zočí, kvak - do vody skočí.

Čo je to? (žaba)

Nemám jazyk, nemám ústa a predsa každému pravdu poviem.

(otrɔdlo)

Osemsmerovka

Malý Miško radostne volá: Mamička ja som sa už naučil písať! Áno, drobce? To je výborné! Poteší sa mamička. A čo si napísal? ... (TAJNIČKA)

Z	D	O	C	H	L	I	N	A	Č	O	J
A	Š	V	I	E	S	C	H	O	D	M	J
Č	Ť	Í	R	E	P	U	B	L	I	K	A
M	U	C	H	O	L	A	P	K	A	V	D
A	K	Č	I	Š	Ú	N	A	F	L	E	R
K	A	B	A	N	K	E	T	T	N	D	O
O	N	K	E	L	Z	A	Ť	E	I	I	Š
R	A	I	D	Ó	L	E	M	T	C	E	E
D	B	I	Ž	U	T	É	R	I	A	R	N
E	E	V	I	E	V	Y	R	Á	Ž	K	A
Ó	R	É	I	L	E	T	A	O	T	O	F
N	Y	S	O	L	Z	M	A	C	N	I	M

- AKORDEÓN
- BANKET
- BIŽUTÉRIA
- DIALNICA
- FANÚŠIČKA
- FOTOATELIÉR
- INZERÁT
- JADRO
- LEKNO
- MELÓDIA
- MINCA
- MUCHOLAPKA
- REPUBLIKA
- SCHOD
- ŠŤUKA
- VEDIERKO
- VYRÁŽKA
- ZDOCHLINA
- ZLOSYN

PLATNOSŤ KUPÓNOV

Kupónom do Aquacity s označením „**TATRAVAGÓNKA**“ a platnosťou do 31. 3. 2020 sa platnosť predlžuje do **31. 8. 2020**.

VIANOČNÁ ODMENA

Hoc sa nám počasie konečne umúdrilo, plánni sme mnohí už v zime, a tak si dovoľujeme upozorniť na nové rozhodnutie o **Vyplatení vianočnej odmeny**, ktorá definuje podmienky jej vyplatenia.

PRIPOMIENKA

Dovoľujeme si pripomenúť, že v areáli spoločnosti platí tento zákaz zhotovenia audio-vizuálneho materiálu a fotografií.

NAŠA TATRAVAGÓNKA

KRÍŽOVKA

Autor: František Cvengroš	protiklad	nadol	1	ale	častica záporu, ale ba	kapsuly	<i>Pred nami je leta čas, oddýchne si každý z nás; či pri vode, či v doline ... (tajnička)</i>					
viditeľný symbol funkcie							matka zakladateľov Ríma	citoslovce túžby	2	poobtieral	začala	
útlak, zotročenie												
no				mimochodom veľké oči								
kovalo					zasievate jeden z Vlkolinských							
nápoje: head, ILO, Rea	belaso	vlk z Knihy džunglí dokonalá podoba						hrdlo príslušník spolku				
zmiešaniny							vypínal sa upratuj					
našpúlilo (pery)							čistila od buriny vedúci, po angl.					
pribehy					zahrievaj "pokoj zbrani"					vyvolávala spomienky	radila sa	
obruba obrazu					riečna zákruta čistil praním							
pooblepujú								farba na vajčka spočítam				
	synetické vlákno	bolestivá zdurenina odsekáva						škriatok, rarášok Inter.Lab. Office				
sušené mlieko pre dojčence							ťažké hn. drevo samica srnca					
Talian, po česky						patriaci Slávovi popíjal						
rozlišuj					odporný človek, po česky gálium							
Puškinov hrdina								analytický (skr.)				
zjednala za plácu								trma-vrma				

TAJNIČKA KRÍŽOVKY:

MENO: ..... STREDISKO: .....

Tajnička z minulého čísla:

TEŠME SA NA KRAJŠIE DNI, PRETO BUĎME ZODPOVEDNÍ.

16 € ziskava: **Marek Škirta** 42216 ; **9 €** ziskava: **Jozef Kačmarik**, 42 211.

Tajničku krížovky vhadzujte do schránok, ktoré nájdete na všetkých vrátniciach spoločnosti TATRAVAGÓNKA.

Vydáva: TATRAVAGÓNKA, a. s. Poprad, Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad | Náklad: 2 400 ks
 Šéfredaktorka: Bc. Zuzana DOMANICKÁ, jazyková korektúra: Ing. Marcela KOVALOVÁ | Redakcia: Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad,
 tel.: +421 52 711 2339, vagonar@tatravagonka.sk | Nakladateľ, prepress a tlač: PROGRUP SK, s. r. o., Zvonárska 32, Sp. Nová Ves